

पाऊस आला भारताच्या वेशीवर; ३१ मे ला केरळात तर ८ जूनपर्यंत महाराष्ट्रात होणार दाखल

मुंबई, (बातमीदार):-

कडक उन, मोठे तापमान यामुळे हैराण झालेल्या नागरिकांसाठी आनंदाची बातमी असून मान्सून काही दिवस अगोदरच भारताच्या वेशीवर आला असून येत्या ३१ मे पर्यंत तो केरळ मध्ये दाखल होण्याची शक्यता हवामान खात्याने वर्तवली आहे.

यंदा समाधानकारक पाऊस होईल असा अंदाज हवामान खात्याने वर्तविल्याने दुष्काळाने होरपळणाऱ्या शेतकऱ्यांना आनंद झाला आहे. यावर्षी पावसावर 'एलनिनो'चा प्रभाव कमी होवून 'लानिनो' ही वातावरणीय स्थिती अधिक प्रभावी होत आहे. त्यामुळे पाउस चांगला होण्याचा अंदाज वर्तविला गेला आहे. ऑगस्ट ते सप्टेंबरपर्यंत या वातावरणाचा प्रभाव टिकून राहणार असल्याने पाऊस समाधानकारक होईल असे हवामान खात्याने सांगितले आहे. सध्या देशात सर्वत्र मोठे तापमान व उष्णतेची तीव्र लाट असून अनेक भागात

तापमानाने विक्रम केला आहे. यामुळे आबालवृद्धांसह इतर सजीवांवर गंभीर परिणाम झाला आहे. जलस्रोतही कोरडे पडत आहेत. यामुळे अनेक ठिकाणी पिण्याच्या पाण्याची समस्या गंभीर बनली आहे. यंदा दहा दिवस अगोदरच मान्सून भारतात दाखल होत आहे. नैऋत्य मोसमी वारे आरबी समुद्रात पुढे सरकण्यासाठी अनुकूल वातावरण असून अंदाजाने निकोबार बेटावर मान्सून

वाऱ्याचे आगमन झाले आहे. त्यामुळे येत्या ३१ मे पर्यंत मोसमी वारे केरळ मध्ये दाखल होवून पावसाला सुरुवात होणार असल्याचे सांगण्यात आले. केरळमध्ये पाउस दाखल झाल्यानंतर आठवडाभरात सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातून हा पाऊस महाराष्ट्रात दाखल होणार असून ८ जूनच्या आसपास मान्सून आपल्याकडे दाखल होणार असल्याचा अंदाज वर्तविला गेला आहे. ***

तलवारीने केक कापणे अंगलट; सहा जणांवर गुन्हा दाखल

दिंदुड (बातमीदार):- वाढदिवसाच्या दिवशी तलवारीने केक कापणे एका तरुणाच्या आणि त्याच्या मित्रांच्या अंगलट आले. शस्त्र दाखवून दशहत्त पसरवल्याप्रकरणी दिंदुड पोलिस ठाण्यात गुन्हा नोंद करण्यात आला आहे. माजलगाव तालुक्यातील मोगरा येथे ही घटना घडली. अतुल किशन पांढरपोटे या माजलगाव तालुक्यातील मोगरा येथील तरुणाचा दोन दिवसांपूर्वी वाढदिवस होता. वाढदिवसाच्या निमित्ताने त्याने मित्रांसह केक कापून वाढदिवस साजरा केला. मात्र, केक कापण्यासाठी त्याने तलवारीचा वापर केला. याबाबतचा फोटो व

व्हिडिओ सोशल मीडियावरही टाकला. यानंतर दिंदुड पोलिस ठाण्याचे पोलिस कर्मचारी श्रीडोळे यांनी दिलेल्या तक्रारीवरून अतुल किशन पांढरपोटे, महादेव पांढरपोटे, अभिषेक पांढरपोटे, नागेश पांढरपोटे, भैर्या पांढरपोटे आणि ज्ञानेश्वर पांढरपोटे (सर्व रा. मोगरा, ता.

माजलगाव) यांच्याविरोधात दिंदुड पोलिस ठाण्यात गुन्हा नंबर ९४/२०२४ कलम ४/२५ आर्मी अँक्ट प्रमाणे गुन्हा नोंद करण्यात आला आहे. आरोपीने गुन्हात वापरलेले हत्यार जप्त केले असून आरोपीस अटक करण्यात आल्याची माहिती मिळाली आहे. **

कीड रोग व्यवस्थापन पुस्तकेत सुधारणा कळविण्याचे आवाहन

बीड, (जिमाका):- कृषी विभाग, महाराष्ट्र शासनानामार्फत भरडधान्य, पौष्टिक तृणधान्य, कडधान्य, गळीतधान्य पिकांचे क्षेत्र, उत्पादन व उत्पादकता वाढविण्यास शिफारशी ही पुस्तिका तयार करण्याचे काम

सुरु आहे. सदर पुस्तिकेमध्ये भरडधान्य, पौष्टिक तृणधान्य, कडधान्य, गळीतधान्य पिकांचे पेरणीपासून काढणी पर्यंतचे लागवड तंत्रज्ञान, कीड रोग व्यवस्थापन या विषयी (उर्वरित पान ४ वर)

लोकसभा निवडणुकीसाठी पाचव्या टप्प्यातील मतदान सोमवारी होणार

मुंबई, (बातमीदार):-

लोकसभा निवडणुकीच्या पाचव्या आणि राज्यातील अखेरच्या टप्प्यात महाराष्ट्रात १३ लोकसभा मतदार संघात मतदान होणार असून या मतदानाची तयारी पूर्ण झाली आहे.

महाराष्ट्रातील नाशिक, धुळे, दिंडोरी, ठाणे, इशान्य मुंबई, दक्षिण मुंबई, दक्षिण मध्य मुंबई, उत्तर मुंबई, वायेव्य मुंबई, उत्तर मध्य मुंबई, कल्याण, भिवंडी, पालघर या १३ लोकसभा मतदार संघात सोमवारी (ता.२०) सकाळी सात

वाजता मतदानाला सुरुवात होणार आहे. सायंकाळी सहा वाजेपर्यंत मतदान चालणार असून एकूण दोन कोटी ४६ हजार मतदार मतदानाचा हक्क बजावणार आहेत. १३ लोकसभेच्या जागेसाठी एकूण २६४ उमेदवार निवडणूक रिंगणात आहेत. या १३ मतदार संघात २४ हजार ५७९ मतदान केंद्र आहेत. या मतदानाची तयारी पूर्ण झाली असून अगोदरच्या चार टप्प्यापेक्षा पाचव्या टप्प्यात मतदानाचा टक्का वाढावा म्हणून प्रशासनाकडून जोरदार प्रयत्न केले जात आहेत. ***

उभ्या असलेल्या गाडीच्या काचा फोडल्या; एकाविरुद्ध गुन्हा

परळी वैजनाथ, (बातमीदार):-

शहरातील पद्मावती गल्लीतील हनुमान मंदिरासमोर उभी करण्यात आलेल्या चारचाकी गाडीच्या काचा फोडून नुकसान केल्याप्रकरणी एकाविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

शहरातील पद्मावती गल्ली येथील रहिवाशी राहुल रामचरण केंद्रे यांनी आपली क्रेटा एस.एक्स.कंपनीची गाडी क्र.एम.एच.२५ एडी २५९९ ही दि. १८ मे रोजी हनुमान मंदिरासमोर उभी केली

असता रात्री आठ वाजता गाडीसमोर कुणीतरी येवून तलवारीने हल्ला करत असल्याचे कळाल्यानंतर केंद्रे हे गाडीजवळ गेले असता आकाश निंबाळकर हा गाडीच्या बोनटवर मारून, काच फोडत होता. त्यास कारण विचारले असता तेथून पळून गेला. या प्रकरणी आकाश निंबाळकर यांच्याविरुद्ध संभाजीनगर पोलिस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. ***

१२ वी परीक्षेचा मंगळवारी निकाल

मुंबई, (बातमीदार):-

गेल्या फेब्रुवारी/मार्च मध्ये महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाकडून घेण्यात आलेल्या १२ वी परीक्षेचा निकाल मंगळवारी (दि.२१) दुपारी १ वाजता ऑनलाईन जाहीर होणार आहे. मंडळाच्या अधिकृत

संकेतस्थळावर हा निकाल जाहीर होणार असून यंदा या परीक्षेसाठी राज्यभरातून पंधरा लाख तेरा हजारवर विद्यार्थी बसले होते. विद्यार्थ्यांना संकेतस्थळावरून आपल्या निकालाची प्रिंटही काढून घेता येईल. अशी माहिती मंडळाच्या वतीने प्रसिद्धीला दिलेल्या पत्रकात देण्यात आली आहे. ***

राजस्थानी मल्टीस्टेट मुख्य शाखा कार्यालय सिल गुन्हे दाखल करा या मागणीसाठी परळी येथील ठेवीदार आक्रमक

परळी वैजनाथ, (बातमीदार):-

परळी येथील राजस्थानी मल्टीस्टेट को ऑप. क्रेडिट सोसायटी च्या मुख्य शाखेस लातूर येथील पोलीसांनी सील ठोकले आहेत. तर चेअरमन व संचालक मंडळावर फसवणुकीचे गुन्हे दाखल करावेत या मागणीसाठी परळी येथील ठेवीदारांच्या शिष्टमंडळाने शनिवारी (ता.१८) शहर पोलीस ठाण्याच्या सहाय्यक पोलीस निरीक्षकांची भेट घेतली.

फसवणूक प्रकरणी दि.२५ एप्रिल रोजी दाखल केलेल्या तक्रारी अर्जांवरून संचालक मंडळावर कारवाई करावी असा आग्रह ठेवीदारांनी धरला

आहे.

येथील राजस्थानी मल्टीस्टेट को-ऑपरेटिव्ह सोसायटीचे चेअरमन व संचालक मंडळांनी मुदतीनंतर ही ठेवीदारांचे पैसे परत केले नाहीत. गेल्या आठ महिन्यांपासून राजस्थानी मल्टीस्टेटच्या परळीतील मुख्य शाखेसह पाच शाखा बंद आहेत. चेअरमन व संचालक मंडळ गायब झाले आहे. त्यांचा मोबाईल ही बंद येत आहे. त्यामुळे ठेवीदारांनी येथील तहसील कार्यालयासमोर काही दिवसांपूर्वी उपोषण केले तसेच राजस्थानी मल्टीस्टेटच्या अधिकाऱ्यांशी चर्चा केली परंतु अद्यापही ठेवीदारांना पैसे मिळाले नसल्याने ठेवीदार

तपास करू

या प्रकरणाचा तपास करून संचालकाविरुद्ध पुढील कारवाई करण्यात येईल.

- राजकुमार ससाणे,
सहाय्यक पोलीस निरीक्षक, परळी

संतप्त झाले आहेत.

शनिवारी राजस्थानी मल्टीस्टेटच्या संचालका विरोधात गुन्हे दाखल करावेत अशी मागणी परळीचे पोलीस निरीक्षकाकडे केली आहे. शुक्रवारी (ता.१७) लातूर येथील आर्थिक गुन्हे शाखेच्या पोलीस अधिकाऱ्यांनी राजस्थानी मल्टीस्टेटच्या मॉडा भागातील

अनेक ठेवीदार अडचणीत

विश्वासाने पैसे गुंतवले असून मुदतीनंतरही पैसे परत मिळाले नाहीत. चेअरमन व संचालक भेटत नाहीत ते परळीतून निघून गेले आहेत. त्यामुळे दाद कुणाकडे मागावी असा प्रश्न पडला आहे. अनेक ठेवीदारांना विविध आर्थिक अडचणीला तोंड द्यावे लागत आहे.

- रमेश कोमवार, ठेवीदार, परळी

मुख्य शाखेला सिल ठोकले आहे. तसेच अरुणोदय मार्केट मधील शाखेला भेट दिली आहे अशी माहिती ठेवीदार सेवकराम जाधव यांनी शनिवारी दिली. लातूर पोलीस ठाण्यातही लातूर येथील एका ठेवीदारांनी संचालक मंडळाच्या विरोधात तक्रार दाखल केल्यावरून गुन्हे दाखल केले आहेत.

या गुन्हाच्या तपासासाठी

लातूर आर्थिक शाखेचे पोलीस परळीत येऊन गेले. दरम्यान शनिवारी (ता.१८) सकाळी परळी येथील ठेवीदारांच्या शिष्टमंडळाने राजस्थानी मल्टीस्टेटच्या संचालक मंडळ विरुद्ध कारवाई करण्याच्या मागणीसाठी शहरचे सहाय्यक पोलीस निरीक्षक राजकुमार ससाणे यांची भेट घेतली.

***

मतदान यंत्रांवर २४ तास सी.सी.टी.व्ही.कॅमेऱ्यातून निगराणी

बीड (जिमाका):- लोकसभा निवडणुकीसाठी काल सोमवारी १३ मे रोजी मतदान झाल्यानंतर आज सकाळपर्यंत ३९ बीड लोकसभा मतदारसंघातील सहा ही विधानसभा क्षेत्रातील मतयंत्र बीड येथील शासकीय तंत्रनिकेतन महाविद्यालयात स्ट्रॉंगरूममध्ये पोहचले आहेत. निवडणूक निरीक्षक, जिल्हाधिकारी, उमेदवार व त्यांच्या प्रतिनिधींच्या उपस्थितीत स्ट्रॉंग रूम सिलबंद करण्यात आले. लोकसभा निवडणूक यशस्वी.पार पाडण्यासाठी जिल्हा निवडणूक अधिकारी दिपा मुधोळ मुंडे यांनी समस्त मतदार, अधिकारी, शिक्षक, कर्मचारी, प्रतिनिधींचे आभार मानले आहेत.

बीड लोकसभा मतदारसंघासह राज्यातील ११ मतदार संघात काल

मतदान पार पडले. बीडमध्ये ४१ उमेदवार रिंगणात आहेत. निवडणूक आयोगाकडून आलेल्या आकडेवारीनुसार बीडमध्ये ७०.९२ %टक्के मतदान झाले आहे. सर्वाधिक मतदान आष्टी विधानसभा क्षेत्रात झाले आहे. ४ जून रोजी बीडच्या खासदाराची निवड होणार असून शासकीय तंत्रनिकेतन महाविद्यालयामध्ये ही मतमोजणी होणार आहे.

स्ट्रॉंग रूमला कडक सुरक्षा- शासकीय तंत्रनिकेतन मध्ये ज्या ठिकाणी मतयंत्र ठेवलेली आहेत. त्या ठिकाणी कडेकोट बंदोबस्त करण्यात आला आहे. या ठिकाणी कोणालाही प्रवेश नाही. त्रिस्तरीय सुरक्षा व्यवस्था या ठिकाणी कार्यरत आहे. यामध्ये बाहेरील सुरक्षा व्यवस्था, स्थानिक पोलीस बघतात. मधल्या सुरक्षा व्यवस्थेमध्ये राज्य राखीव पोलीस दलाचे

कर्मचारी आहेत. तर ज्या ठिकाणी मतपेट्या सीलबंद केल्या आहेत. त्या ठिकाणी केंद्रीय राखीव दलाचे सशस्त्र जवान २४ तास कडा पहारा ठेवून आहेत. ही सुरक्षा व्यवस्था ४ जून पर्यंत राहणार आहे. ३ जूनला मतमोजणीचे मॉक डील होईल. निवडणूक निरीक्षक अजीमुल यांच्या मुख्य उपस्थितीत स्ट्रॉंग रूम सील करण्याची प्रक्रिया पूर्ण करण्यात आली. यासाठी शासकीय तंत्रनिकेतन परिसरात जिल्हाधिकारी दिपा मुधोळ मुंडे, अपर जिल्हाधिकारी डॉ. त्रिगुण कुलकर्णी, निवासी उपजिल्हाधिकारी शिव कुमार महेंद्रकुमार कांबळे, सहा विधानसभाक्षेत्राचे सहायक निवडणूक निर्णय अधिकारी यांच्यासह पोलीस दलातील वरिष्ठ अधिकारी उपस्थित होते. ***

बीड :- जिल्हाधिकारी तथा जिल्हा निवडणूक निर्णय अधिकारी दिपा मुधोळ मुंडे यांनी निवडणूक प्रक्रिया शांततेत झाल्याबद्दल बीड लोकसभा मतदार संघासाठी नेमलेले निवडणूक निरीक्षक अजीमुल हक यांचे पुष्पगुच्छ देऊन आभार मानले.

परळीच्या 'नागनाथअप्पा हालगे अभियांत्रिकी'ला दणका

तीन वर्षांसाठी परीक्षा केंद्र नाही; प्राचार्य-प्राध्यपकांना परीक्षेवर निर्बंध

छत्रपती संभाजीनगर (बातमीदार):- परळी येथील नागनाथअप्पा हालगे अभियांत्रिकी महाविद्यालयामध्ये मार्च-एप्रिल २०२४ मधील पदवी परीक्षेच्या दरम्यान झालेले गैरप्रकार, प्रश्नपत्रिका फुटीप्रकरणी विद्यापीठाने कारवाई करत दणका दिला. या महाविद्यालयास पुढील तीन वर्षे कोणत्याही अभ्यासक्रमाचे परीक्षा केंद्र देण्यात येणार नाही. तसेच प्राचार्य, प्राध्यापकांनाही पुढील तीन वर्षे परीक्षेच्या कामापासून प्रतिबंधित करण्यात येत असल्याचे डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठाच्या परीक्षा व

मूल्यमापन मंडळाच्या संचालक डॉ.भारती गवळी यांनी काढलेल्या पत्रात म्हटले आहे. मार्च-एप्रिल २०२४ च्या पदवी परीक्षेदरम्यान, या महाविद्यालयाच्या केंद्रावर प्रश्नपत्रिका फुटीसारखा गैरप्रकार झाला होता. या प्रकरणी कुलगुरूंनी दखल घेत तत्काळ परीक्षा केंद्र रद्द केले होते.

या गैरप्रकाराची सखोल चौकशी करण्यासाठी नेमलेल्या समितीने १५ एप्रिल रोजी परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाच्या बैठकीत अहवाल सादर केला. समितीने केलेल्या शिफारशीस मान्यता दिली असून त्यानुसार पुढील तीन वर्षांसाठी महाविद्यालयास परीक्षा केंद्र देता येणार नाही व प्राचार्य, प्राध्यापकांनाही त्याच कालावधीपर्यंत परीक्षेच्या कामापासून प्रतिबंधित करण्यात येत असल्याचे विद्यापीठाने प्रसिद्ध केलेल्या पत्रात म्हटले आहे. दरम्यान, परळी येथील प्रा.डॉ.दशरथ रोडे यांनाही परीक्षेच्या कामातून तीन वर्षांसाठी प्रतिबंधित करण्यात आले आहे. हालगे अभियांत्रिकी महाविद्यालयातील उपरोक्त परीक्षेच्या दरम्यान डॉ.रोडे यांची सहकेंद्रप्रमुख म्हणून नियुक्ती करण्यात आली होती. ***

(पान १ वरून)...**कीड रोग व्यवस्थापन** माहिती देण्यात आली आहे. सदर पुस्तिकेच्या Draft चा क्यू.आर.कोड सोबत देण्यात येत आहे. या पुस्तिकेमध्ये काही सुधारणा तसेच अतिरिक्त माहिती घावयाची असल्यास कृषी आयुक्तालयाच्या ddinfor@gmail.com या मेलवर कळविण्यात यावे.असे कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुण्याचे, कृषी संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी प्रसिध्दी पत्रकाद्वारे कळविले आहे. **

माता कौशल्यादेवी लोहिया यांच्या गौरवार्थ परळीत त्रिदिनात्मक "मातृवंदना" समारंभ

परळी वैजनाथ, (बातमीदार):-

शहरातील ज्येष्ठ नागरिक व दानशूर आदर्श माता श्रीमती कौशल्यादेवी रामपालजी लोहिया यांच्या ९१ व्या वर्षपूर्तीनिमित्त येत्या २४, २५ व २६ मे रोजी भव्य स्वरूपात "मातृवंदना" कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले आहे. अक्षदा मंगल कार्यालयात संपन्न होणाऱ्या या कार्यक्रमासाठी हरिद्वार येथील पतंजली विद्यापीठाचे प्रति- कुलगुरू व प्रसिद्ध वैदिक विद्वान प्रो. डॉ. महावीरजी आचार्य व दिल्ली येथील प्रसिद्ध भजनगायिका श्रीमती अमृता शास्त्री यांची उपस्थिती लाभणार असून त्यांचे दररोज आध्यात्मिक, धार्मिक, कौटुंबिक, सामाजिक व राष्ट्रीय विषयांवर अमूल्य असे मार्गदर्शन लाभणार आहे.

तिन्ही दिवशी दररोज सकाळी ९ ते १ वा. व संध्याकाळी ५ ते ९ वा. यजुर्वेद पारायण यज्ञ, भजन संगीत व

विविध मौलिक विषयांवर अभ्यासपूर्ण व्याख्याने संपन्न होतील. तिसऱ्या दिवशी सकाळी मान्यवर

विद्वान, साधू महात्मे,संन्यासी व विविध क्षेत्रातील मान्यवरांच्या उपस्थितीत माता कौशल्यादेवी लोहिया यांच्या कृतार्थ जीवनाप्रती कृतज्ञता व्यक्त करणारा "मातृवंदना" सोहळा होईल. यात आयुष्कामेष्टी यज्ञ, ग्रंथतुला, सत्कार व इतर कार्यक्रम ठेवण्यात आले आहेत. तरी या समारंभास उपस्थित राहण्याचे आवाहन कार्यक्रमाच्या संयोजन समितीच्या वतीने करण्यात आले आहे. ***

शेतकऱ्यांनी १ जून पूर्वी कापसाची लागवड करू नये

बीड, (जिमाका):- सध्या अवकाळी पाऊस पडत असल्याने कापूस पिकावरील शेंदरी बोंडअळीच्या नियंत्रणासाठी कापसाची लागवड ही अशा अवकाळी पावसावर करणे योग्य होणार नाही. कापसाची लागवड ही कोणत्याही परिस्थितीत १ जून पूर्वी करण्यात येऊ नये, असे आवाहन कृषी विभागाच्या वतीने करण्यात आले आहे. १ जून पूर्वी

लागवड केल्यास शेंदरी बोंडअळीचे जीवनचक्र खंडीत होत नाही व अळीचा प्रादुर्भाव अधिक वाढण्याची शक्यता असते. त्यामुळे येणारे उत्पादन गुणवत्तेत कमी पडते तसेच पिक उत्पादनाचा खर्च अधिक येतो. अशा मालाला दरही कमी मिळतो त्यामुळे पूर्व हंगामी लागवड किफायतशीर राहत नाही. शेतक-यांनी १ जून पूर्वी कापसाची लागवड करू नये.***

उष्माघात होऊ नये यासाठी नागरिकांनी प्रतिबंधात्मक उपायांवर भर द्यावा-निवासी उपजिल्हाधिकारी यांचे आवाहन

बीड, (जि. मा. का.) :- आगामी दिवसांमध्ये उष्णतेची लाट जाणवू शकते. उष्माघात होऊ नये यासाठी नागरिकांनी प्रतिबंधात्मक उपायांवर भर द्यावा. उष्माघाताची लक्षणे जाणवू लागल्यास तातडीने रुग्णाच्या शरीराचे तापमान खाली आणण्यासाठी जवळच्या रुग्णालयात उपचार करून घ्यावेत, असे आवाहन निवासी उपजिल्हाधिकारी तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा अपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरण यांनी केले आहे. तसेच उष्माघात उपचारासाठी शासकीय रुग्णालयांत सज्जता ठेवण्याच्या सूचनाही जिल्हा रुग्णालय प्रशासनाला दिल्या आहेत.

उष्माघात होण्याची कारणे:- उन्हामध्ये शारीरिक श्रमाचे, मजुरीचे कामे फार वेळ करणे, कारखान्याचे बॉयलर रूममध्येकामकरणे, काचकारखान्यातीलकामकरणे, जास्त तापमानाच्या खोलीतकामकरणे, घट्ट कपड्यांचा वापर करणे, उष्णतशी अथवा तापमानातील वाढत्या परिस्थितीशी सतत संबंध येणे.

पडणे, भुक न लागणे, चक्कर येणे, निरूत्साही होणे, डोके दुखणे, रक्तदाब वाढणे, मानसिक बेचैन, अस्वस्थ, बेशुध्द अवस्था उलटी इत्यादी, होणे.
जोखीमेचा गट :- वय -५ वर्षांपेक्षा कमी व ६५ वर्षांपेक्षा जास्त, कष्टाची सवय नसणारे लोक, धूम्रपान, मदयपान करणारे आणि कॉफी पिणारे व्यक्ती, मुत्रपिंड, हृद्रोग, यकृत, त्वचा विकार, लठ्ठपणा, मधुमेह, उच्च रक्तदाब इत्यादी रुग्ण, Diuretics, anti allergic, tranquilizers, stimulants etc. या औषधींचे सेवन सुरू असलेले रुग्ण, जास्त तापमान, अति आर्द्रता, वातनूकलनाचा अभाव, तंग कपडे, शेतकाम, कारखान्यातीलकाम ऊन आणि उष्णतेशी संबंधीत व्यवसाय करणा-या व्यक्ती.
प्रतिबंधात्मक उपाय:- वाढत्या तापमानाच्या वेळेत कष्टाचीकामे टाळणे, कष्टाची कामे सकाळी लवकर अथवा संध्याकाळी कमी तापमान असताना करावी, उष्णता शोषून घेणारे कपडे उदा. काळ्या किंवा भडक रंगाचे कपडे वापरू नयेत. सैल व उष्णता परावर्तित करणारे पांढ-या रंगाचे कपडे वापरावेत. जलसंजीवनीचा वापर करावा, पाणी भरपूर प्यावे. सरबत प्यावे. उन्हामध्ये काम टाळावे व सावलीत विश्रांती घ्यावी. शक्यतो उन्हात

फिरण्याचे टाळावे. आवश्यक कामे असल्यास उन्हात जाण्यापूर्वी भरपूर पाणी प्यावे. किंवा लिंबू शरबत प्यावे. उन्हात जाण्याअगोदर जेवण करावे, रिकाम्या पोटी उन्हात जावू नये, कान व डोक्याचा उन्हापासून बचाव करणे आवश्यक आहे. डोक्याभोवती पांढरा रुमाल गुंडाळावा. गॉगल्स व हेल्मेट वापरावी. वृध्दांना व बालकांना उन्हात फिरू देऊ नये.
उपचार :- रुग्णास हवेशीर खालीत ठेवणे, खोलीत पंखे, कुलर ठेवावेत. शक्यतो वातानुकुलीत खोलीत ठेवावेत., रुग्णाच्या शरीराचे तापमान खाली आणण्याच्या दृष्टीने प्रयत्न करावेत. रोग्याला बर्फाच्या पाण्याने आंघोळ घालावी,

रुग्णाच्या कपाळावर थंड पाण्याच्या पट्ट्या ठेवावे. आईसपॅक लावावेत, ओआरएससोल्युशन द्यावे. उन्हाळ्यामुळे उष्माघाताचे रुग्णावर प्राथमिक आरोग्य केंद्रांनी, कुटीर रुग्णालय व ग्रामीण रुग्णालयांनी आवश्यकता सर्व तयारी ठेवणेबाबत कळविण्यात आलेले आहे. (उदा. हवेशीर खोली, पुरेसा औषधी, सलाईनचा साठा, खोलीत पंखे, कुलर इ. सुस्थितीत ठेवावी) यांचीसोय करावी. फर्चाच्या उपलब्धतेसाठी फ्रिज सुस्थितीत असणे आवश्यक आहे. उष्माघाताची कारणे लक्षणे

प्राथमिक उपचार त्याचप्रमाणे उष्माघात होऊ नये म्हणून घावयाची काळजी याची माहिती आरोग्य शिक्षणाद्वारे प्रचार माध्यमातून द्यावी.

काय करावे - तहान नसलीतरी भरपूर पाणी / सरबत प्यावे, हवा खेळती राहण्याकरीता पंख्याचा वापर करावा.

सैल व सौम्य रंगाचे सुती कपडे वापरावे. सावलीत थांबणे, हळुवार चालावे, टोपी, फेटा चष्मा वापरणे, मजुर वर्गास वारंवार विश्रांती घेवू द्यावी, उन्हातून आल्यावर चेह-यावर आलेकापड ठेवावे.

काय टाळावे:- मद्य,सोडा, कॉफी, अतीगर पाणी इ. पिणे, गरज नसताना उन्हात बाहेर फिरणे, तंग, व गडदकपडे वापरणे, सवय आहे म्हणून उन्हात निघणे, अति व्यायाम करणे, बंद कार मध्ये राहणे, अति शारिरीककष्टाचेकामेकरणे. लहान मुले किंवा पाळीव प्राण्यांना बंद असलेल्या व पार्क केलेल्या वाहनात ठेऊ नये. दुपारी १२.०० ते ३.३० या कालावधीत उन्हात बाहेर जाणे टाळावे. उन्हाच्या कालावधीत स्वयंपाक करण्याचे टाळण्यात यावे. तसेच मोकळ्या हवेसाठी स्वयंपाक घराची दारे व खिडक्या उघडी ठेवण्यात यावी.असेही प्रसिद्धी पत्रकाद्वारे कळविण्यात आले आहे. ***

संपादकीय...

खेळ सायंकाळचा...!

-० सुविचार ०-

जसे करावे तसे भरावे..!

संबंध महाराष्ट्राचे लक्ष लागलेल्या बीड लोकसभेच्या निवडणुकीत यंदा चांगले मतदान झाले. लोकसभेच्या आजपर्यंतच्या सर्व निवडणुकीचे रेकॉर्ड यावेळी झालेल्या मतदानाने मोडीत काढले. यामुळे यंदा वाढलेल्या मतदानाची राजकीय गोटाबरोबरच सर्वसामान्य नागरिकांत चर्चा रंगत आहे. या मतदानाबाबत टिका, टिप्पणी, चिंता, नाराजी, राग व्यक्त होत आहे. आरोप, प्रत्यारोपही केले जात आहेत. आजपर्यंत जे कधी घडले नाही ते यावेळी घडले असेही काहीजण स्पष्टपणे बोलून जात आहेत. एकूणच या मतदानाचा वाढलेला टक्का कोणाला धक्का देणार याची उत्सुकता सर्वांनाच आहे.

बीड लोकसभेसाठी या निवडणुकीत ७४ उमेदवारांनी ९९ उमेदवारी अर्ज दाखल केले होते. त्यापैकी १४ उमेदवारांनी आपली उमेदवारी मागे घेतली. तर १९ अर्ज बाद्द झाले होते. निवडणूक विंगणात यावेळी ४१ उमेदवार होते. लोकसभेच्या जिल्ह्यात झालेल्या आजपर्यंतच्या निवडणुकीत निवडणूक विंगणात उतरलेल्या उमेदवारांची संख्या सर्वाधिक आहे. विंगणात ४१ उमेदवार उभे असले तरी निवडणुकीच्या शेवटच्या टप्प्यात लढत ही महायुती व महाविकास आघाडीच्या उमेदवारांत झाली. महाराष्ट्रात झालेल्या पहिल्या तीन टप्प्यातील लोकसभेच्या निवडणुकीत मतदानाचा टक्का घसरल्याने चौथ्या टप्प्यात तो वाढावा

म्हणून प्रशासन व निवडणूक यंत्रणेबरोबरच विविध पक्ष, नेते व कार्यकर्त्यांकडूनही मोठे प्रयत्न झाले. त्यामुळे मतदानाचा टक्का आपल्याकडे वाढला आहे.

बीड लोकसभेसाठी २१ लाख ४२ हजार ५४७ एवढे मतदान होते. त्यापैकी १५ लाख १९ हजार ५२३ मतदारांनी मतदानाचा हक्क बजावला. ७०.९२ टक्के मतदान झाले. जिल्ह्यात सर्वात कमी मतदान बीड विधानसभा मतदार संघात ६६.९ टक्के तर सर्वाधिक मतदान आष्टी विधानसभा मतदार संघात झाले. येथे ७४.७९ टक्के मतदान झाले. बीड जिल्ह्यातील बीड वगळता इतर पाच विधानसभा मतदार संघात उत्तर टक्क्यांवर मतदान झाले आहे. परळी विधानसभा मतदार संघात ३ लाख २६ हजार ३७४ एवढे मतदार असून त्यापैकी २ लाख ३२ हजार ७३८ मतदारांनी मतदानाचा हक्क बजावला. मतदानाची टक्केवारी येथे ७१.३१ एवढी आहे. या मतदार संघात सकाळी मतदान कासव गतीने सुरू झाले. आपल्याकडेही मताचा टक्का घसरतो की काय असे एकूण चित्र होते. सकाळी अकरा पर्यंत केवळ १८.७७ टक्केच मतदारांनी मतदान केले होते. मतदान संपायला एक तास कमी असताना म्हणजे सायंकाळी पाच वाजेपर्यंत परळी मतदार संघात ६०.१८ टक्के मतदान झाले होते. हीच स्थिती जिल्ह्यातील इतर विधानसभा मतदार संघात होती. पाच वाजेपर्यंत जिल्ह्यात ५८.२१ टक्के मतदान झाले होते. आष्टी वगळता इतर पाच मतदार संघात ५० ते ६० टक्के मतदान सायंकाळी पाच पर्यंत झाले होते. त्यामुळे ६५ टक्क्यांच्या जवळपास

मतदान होईल असा अंदाज बांधला जात होता. परंतु पाच नंतर काय जादू झाली हे कोणालाच कळले नाही आणि मताचा टक्का एकदमच वाढला. केवळ एका तासात म्हणजे सायंकाळी पाच ते सहा दरम्यान मतदान व्हा ते तेरा, चौदा टक्के अचानक कसे वाढले? सायंकाळी मतदान वाढण्याच्या या खेळाची चर्चा जोरदार सुरू आहे. मतदानाचा टक्का सायंकाळी वाढल्याने कुणी खुष आहे तर कुणी चिंता करतो आहे, कुणी आम्ही जादूची कांडी फिरवली असे अभिमानाने सांगतो आहे. हा खेळा होता 'हम सब एक है' हे चित्र अनेक ठिकाणी पहायला मिळाले असे काही सांगतात तर या खेळाला विरोध करणाऱेच कुणी कसे तव्हेत? शासकीय यंत्रणा काय करत होती? असे काही विचाराताना दिसतात. एकूणच मतदार संघात काही ठिकाणी झालेला हा प्रकार लोकशाही बळकट करणाऱा की लोकशाहीवरून सर्वसामान्यांचा विश्वास कमी करणाऱा आहे? असा सवाल अनेकांना पडला. जे व्हायलाय ते चांगले नाही असे अनेकजण म्हणताना दिसत होते. सायंकाळी वाढलेला मताचा टक्का कोणाचा फायदा करणारा आहे? याचीही उत्सुकता आहे. हे काहीही असले तरी या लोकसभा निवडणुकीत निवडणूक विंगणात असलेल्या ४१ उमेदवारांचे भवितव्य आता मतदान यंत्रात बंद झाले आहे. येत्या ४ जून पर्यंत निकालाची वाट आपल्याला पहावी लागणार आहे. ***

देशातील पहिली निवडणूक...

मुंबई : १९४७ साली भारताला स्वातंत्र्य मिळाल्यानंतर देशाची धुरा पंडित जवाहरलाल नेहरू यांच्या हाती सोपवण्यात आली. मात्र, भारतातील पहिली निवडणूक पार पडली ती १९५१-५२ या दोन वर्षांमध्ये! याआधी कधीच या प्रक्रियेला नुकताच लोकशाही-संघराज्य पद्धतीने आकारास आलेला 'भारत' नावाचा देश सामोरा गेलेला नव्हता, त्यामुळे या निवडणुकीची प्रक्रिया दीर्घकाळ चालली. भारताच्या घटनेमधील प्रास्ताविकेमध्ये हे लोकशाही गणराज्य असल्याचा उल्लेख आहे. त्यामुळे आता इथल्या नागरिकांच्या हातून या देशाची सत्ता उभी राहिली पाहिजे, या दृष्टीने टाकलेले पहिले पाऊल म्हणजे ही निवडणूक होती. या निवडणुकीमध्ये ४८९ लोकसभेच्या जागा, तर ३,२८३ अशा विधानसभेच्या एकूण जागा होत्या. अर्थातच, स्वातंत्र्यासाठी लढलेला एक मोठा राजकीय पक्ष म्हणून काँग्रेस निवडणुकीच्या या विंगणात प्रबळ दावेदार होता. मात्र, इतरही अनेक विचारधारांचे पक्ष या राजकीय आखाड्यात उतरले होते. त्यामध्ये जयप्रकाश नारायण यांसारखे मातब्बर नेते असलेला समाजवादी पक्ष, जेबी कृपलाणी यांचा किसान मजदूर प्रजा पक्ष, सध्याच्या भाजपाचे आधीचे रूप असलेला अखिल भारतीय जन संघ, हिंदू महासभा, करपत्री महाराज यांची अखिल भारतीय रामराज्य परिषद आणि त्रिदीब चौधरी यांचा क्रांतीकारी समाजवादी पक्ष, असे काही पक्ष प्रामुख्याने लढत होते. २१ वर्षे आणि त्याहून अधिक वय असलेल्या तब्बल १७६ दशलक्ष मतदारांनी या निवडणुकीमध्ये मतदान केले होते. (१९८९ पासून मतदानासाठीचे वय १८ करण्यात आले.) यापैकी तब्बल ८२ टक्के लोक हे निरक्षर होते. भारताने जेव्हा आपल्या देशातील सर्व प्रौढ नागरिकांना मतांचा अधिकार दिला होता, त्या काळात असा अधिकार देऊ करणारे फारच कमी देश

जगाच्या पटलावर अस्तित्वात होते. अगदी अमेरिकेनेही १९६५ साली आपल्या देशातील सर्व प्रौढ नागरिकांना मताचा अधिकार दिला. भारताने मात्र जवळपास दोन शतकांची साम्राज्यवादी सत्ता हुसकावून लावल्यानंतर अवघ्या चार वर्षांनंतरच हा अधिकार आपल्या नागरिकांना दिला. भारतीय निवडणूक आयोगासमोर होती अभूतपूर्व अशी आव्हाने नव्याने आकारास आलेल्या भारतामध्ये निवडणूक आयोगाची स्थापना अद्याप व्हायची होती. २५ जानेवारी १९५० रोजी निवडणूक आयोगाची स्थापना झाली. सुकुमार सेन हे पहिले मुख्य निवडणूक अधिकारी होते. ते भारतीय नागरी सेवेमध्ये कार्यरत होते आणि पश्चिम बंगालचे मुख्य सचिव होते. १९ एप्रिल १९५० रोजी पंतप्रधान जवाहरलाल नेहरू यांनी संसदेमध्ये लोकप्रतिनिधीत्वाचा कायदा आणि भारताचा निवडणूक कायदा मांडला आणि जाहीर केले की, १९५१ च्या वसंत ऋतूमध्ये भारतातील निवडणुका होतील. मात्र, त्याआधी अशा प्रकारची आणि एवढ्या मोठ्या पातळीवर निवडणुकीची प्रक्रिया राबवण्याचा अनुभव ना सरकारला होता, ना भारतातील लोकांना होता. त्यापूर्वी १९३७ मध्ये जी निवडणूक झाली होती, ती भारतातील तत्कालीन नऊ विभागांमध्ये झाली होती. त्यामध्ये आसाम, बिहार, बॉम्बे, मध्य प्रदेश, मद्रास ओरिसा, पंजाब, पश्चिम बंगाल आणि संयुक्त प्रांत असे नऊ विभाग तुलनेने लहान होते. याबाबत माहिती देताना 'गांधीनंतरचा भारत : जगातील सर्वात मोठ्या लोकशाहीचा इतिहास' या पुस्तकामध्ये रामचंद्र गुहा यांनी म्हटले आहे की, एखाद्या भारतीय अधिकाऱ्यावर एवढा मोठा कार्यभार यापूर्वी कधीच पडला नव्हता. त्यांच्यासमोरील आव्हाने प्रचंड मोठी आणि अद्वितीय अशी

होती. एकात्र देशातील मतदार दशलक्ष चौरस मैलापर्यंत पसरले होते. दुसरी एक मोठी गमतीशीर समस्या होती. रामचंद्र गुहा सांगतात की, उत्तर प्रदेशमधील अनेक महिला या आपले नाव सांगायच्या नाहीत. त्या मतदार नोंदणी करताना 'अ'ची आई वा 'ब'ची बायको अशा प्रकारे नाव सांगायच्या. ही गोष्ट जेव्हा मुख्य निवडणूक आयुक्ताना कळली तेव्हा ते संतापले आणि त्यांनी आपल्या अधिकाऱ्यांना त्या महिलांची खरी नावे नोंदवून

विधानसभेसाठीच्या मतपेट्या तपकिरी रंगाच्या चार छटांमध्ये होत्या. रंगीबेरंगी मतपेट्यांचा वापरही निवडणूक प्रक्रिया राबवण्यासाठी १.३२ लाख मतदान केंद्रे आणि १.९६ लाख बूथ उभे करण्यात आले होते. तसेच निवडणुकीसाठी ३.३८ लाख पोलिस कर्मचारीही तैनात होते. ५ ऑगस्ट १९५१ रोजी उदयपूरमध्ये निवडणुकीची पहिली 'मॉक ड्रिल' घेण्यात आली होती. १९५१ मध्ये भारतातील साक्षरतेचा दर हा फक्त १८.३३ टक्के इतका होता. प्रत्येक उमेदवारासाठी एका रंगछटेची मतपेटि ठेवायची अशी ती कल्पना होती. मात्र, ही कल्पना व्यवहार्य ठरली नाही. त्यामुळे मग प्रत्येक उमेदवारासाठी वेगळी मतपेटि ठेवण्यात आली आणि त्यावर त्याचे निवडणुकीचे चिन्ह लावण्यात आले. मतपत्रिकेचा आकार एक रुपयाच्या नोटेच्या आकाराएवढा होता, ती गुलाबी रंगाची होती. तिच्यावर 'भारतीय निवडणूक आयोग' असे लिहिण्यात आले होते. तिच्यावर राज्यांची नावेही होती. मतपत्रिकेवर काळ्या रंगामध्ये अनुक्रमिक होते आणि भारताची राजमुद्रा पांढऱ्या रंगात होती. लोकसभेच्या मतपत्रिकेवर

अविनाश देशमुख पत्रकार, शेवगांव

आणण्याचे आदेश दिले. सरतेशेवटी जम्मू आणि काश्मीर वगळता संपूर्ण देशातील १७.३२ कोटी मतदारांची नोंदणी करण्यात आली. त्यातील ४५ टक्के महिला होत्या. १९ लाख स्टीलच्या मतपेट्या तयार करण्यासाठी १२ हून अधिक कारखानदारांना कंत्राट देण्यात आले होते. यातील प्रत्येक मतपेटिची किंमत चार ते सहा रुपये ठरवण्यात आली होती. लोकसभा निवडणुकीसाठीच्या मतपेट्या हिरव्या रंगाच्या चार छटांमध्ये होत्या, तर

हिरव्या रंगाची उभी रेष होती, तर विधानसभेच्या मतपत्रिकेवर तपकिरी रंगाची रेष होती. मतदारांना मतदान केंद्रातून आपल्या मतपत्रिका घ्यायच्या होत्या आणि त्यांना पसंत असलेल्या उमेदवाराच्या मतपेटिमध्ये त्या टाकायच्या होत्या. पहिलं मतदान झालं हिमाचल प्रदेशात डिसेंबर १९५१ ते फेब्रुवारी १९५२ या कालावधीमध्ये मतदान पार पडले. मात्र, हिमवृष्टीमुळे हिमाचल प्रदेशबरोबरचा संपर्क तुटून नये म्हणून त्यापूर्वीच म्हणजेच ऑक्टोबर १९५१ मध्ये चिनी आणि पांगी विधानसभा मतदारसंघामध्ये मतदान घेण्यात आले होते. १० डिसेंबर १९५१ रोजी देशातील इतर भागांमध्ये मतदानाची प्रक्रिया सुरू झाली. या पहिल्या निवडणुकी मध्ये १,८७४ लोकसभेचे उमेदवार होते, तर वेगवेगळ्या राज्यातील विधानसभेचे १५,३६१ उमेदवार होते. कोड्रायम त्रावणकोर-कोचीन, अलेपी (त्रावणकोर-कोचीन) आणि गुडीवाडा (मद्रास) या मतदारसंघामध्ये सर्वात जास्त म्हणजेच ८०.५ टक्के, ७८.१ टक्के आणि ७७.९ टक्के मतदान पार पडले. २ एप्रिल १९५२ रोजी या निवडणुकीचा निकाल जाहीर करण्यात आला. या निवडणुकीमध्ये काँग्रेसने ३१८, समाजवादी पक्षाने १२, किसान मजदूर प्रजा पक्षाने ९, भारतीय कम्युनिस्ट पक्षाने ८, हिंदू महासभेने ४, अखिल भारतीय रामराज्य परिषद आणि क्रांतीकारी समाजवादी पक्षाने प्रत्येकी तीन जागा जिंकल्या; तर ३७ अपक्ष उमेदवारांनीही बाजी मारली तर डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचा पराभव झाला होता. या निवडणुकी मध्ये काही विजय अगदीच अपेक्षित होते. मात्र, काही पराभव नक्कीच धक्कादायक होते. जवाहरलाल नेहरू आणि श्यामाप्रसाद मुखर्जी अपेक्षेप्रमाणे जिंकून आले. मात्र, बॉम्बेमध्ये मोरारजी देसाई आणि राजस्थानमधून जय नारायण व्यास यांचा

(उर्वरित पान ३ वर)

'परळी परिसर' हे साप्ताहिक मुद्रक, प्रकाशक, मालक एस.एल.वाकडे यांनी न्यू सुधांशू प्रिंटर्स, श्रीनाथ चित्र मंदिरमागे, शिवाजीनगर, परळी वैजनाथ, ता.परळी वैजनाथ, जि.बीड ४३१५१५ (महाराष्ट्र) येथे छापून तेथेच प्रकाशित केले. संपादक एस.एल.वाकडे.मो.९४२२३२८४९३. e-mail : parliparisar2017@gmail.com (या साप्ताहिकात प्रसिद्ध होणाऱ्या बातम्या व लेखास संपादक सहमत असतील असे नाही.)

